

Mediforum Rode Hoed Symposium 4 oktober 2023

Samenwerking & Mededinging ten bate van Zorgtransformatie

Bart Broers

Autoriteit Consument & Markt

bart.broers@acm.nl

Mededingingswet staat niet in de weg aan samenwerking voor passende zorg

Waar is de patiënt?

Enkele *basics* (I)

- **Vergaande samenwerking noodzakelijk voor versnelling transformatie naar passende zorg**
- Patiënt/verzekerde (burger) centraal
- Publieke belangen
 - ❖ Toegankelijkheid(!)
 - ❖ Kwaliteit
 - ❖ Betaalbaarheid
 - ❖ + *Solidariteit*

Enkele *basics* (II)

Concentratie & Spreiding

- Marktverdeling → Kartelverbod ...
- ... tenzij (netto) voordelen voor patiënten/inkopers

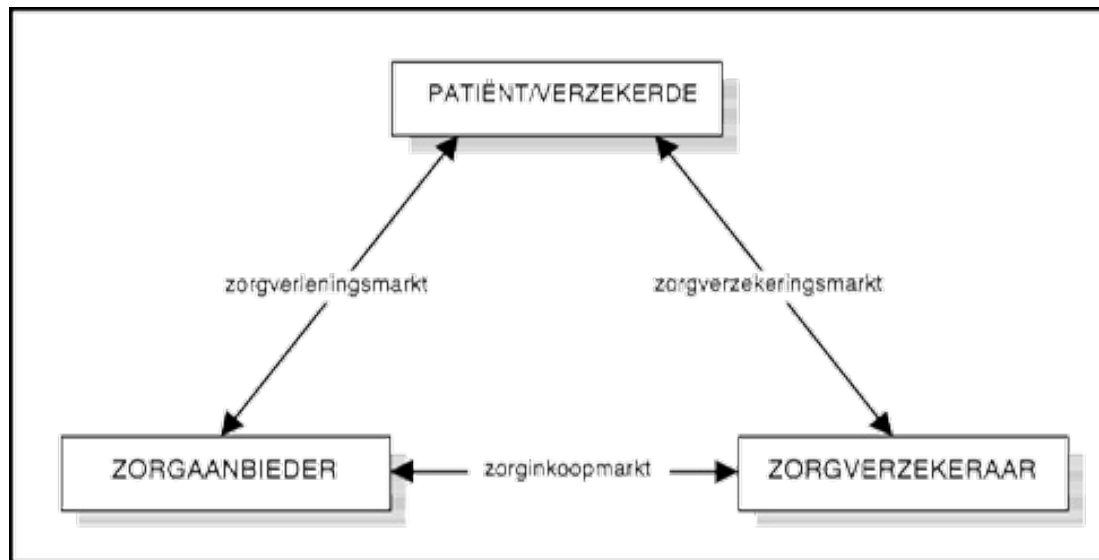
***Toezicht in publiek belang ter voorkoming
negatieve effecten kartelafspraken***

***“Ik laat me graag
werkloos maken”***

Richt u op gesprek in zorg-‘driehoek’

Geen ACM-onderzoek uit eigen beweging als driehoek-partijen volwaardig zijn betrokken op basis van concrete doelen

- ❖ Doelen in termen van publieke belangen
- ❖ ‘Driehoek’-uitkomst als maatschappelijk optimale
- ❖ Volumennormen (bekrachtigd) zijn gegeven voor ACM-toezicht

***“Samenwerken is
moeilijker dan
concurreren”***

Zorgsamenwerking vraagt bestuurlijke moed

Kwetsbare moed voor

- Transparantie naar partijen met mogelijk andere deelbelangen
- Committeren aan concrete, toetsbare doelen van afspraken
- Verantwoording over resultaten
- Samen bijsturen indien nodig

Transparantie en concreetheid essentieel voor centraal stellen gezamenlijke maatschappelijke opgave

Een fusie is geen
*‘vergaande vorm
van samenwerking’*

Fusietoets voorkomt marktmacht (*onafhankelijk gedrag*)

Fusie

- Wijziging zeggenschap
- Wijziging marktstructuur
- Meldplicht (omzetrempel)

Samenwerking

- Behoud zeggenschap
- Herzien/beëindigen
- Niet melden bij ACM

**Concentratie in zorg
kan meer kapot maken
dan je lief is ...**

Onderzoek ziekenhuizen in Engeland (I)

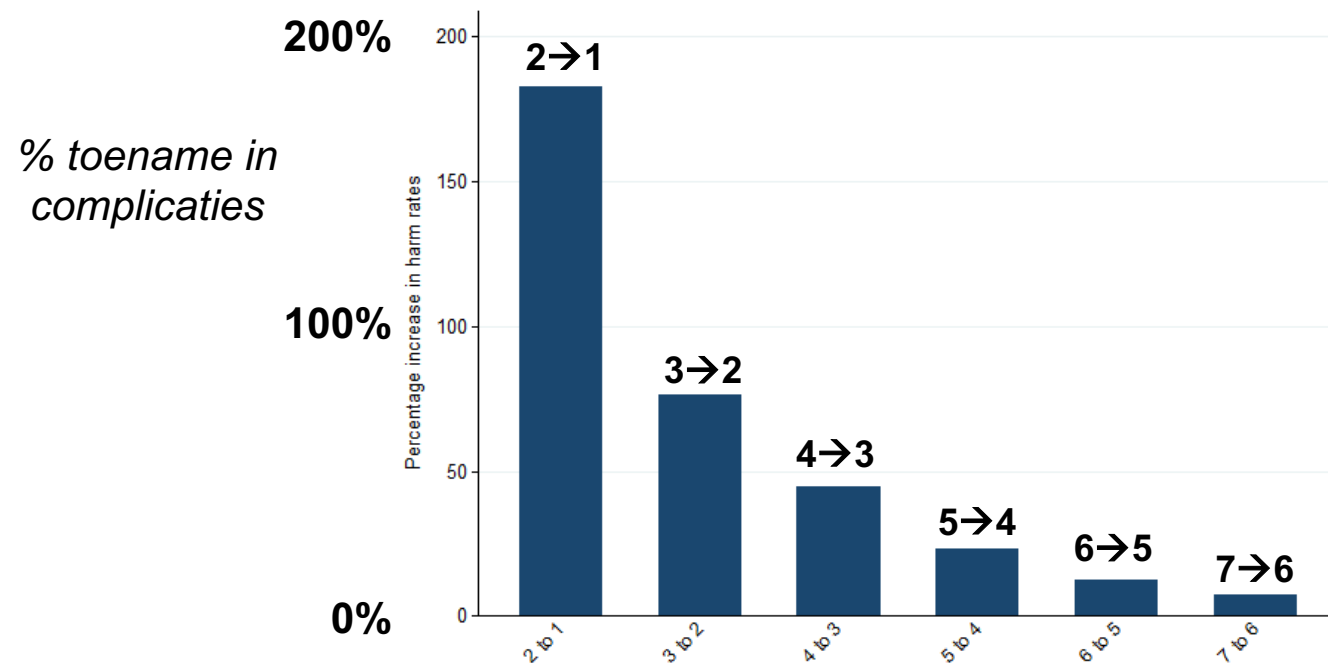
- Sterftecijfer (complexiteit-gecorrigeerd): gemiddeld +55% voor elke alternatieve aanbieder minder
- Complicatiefrequentie valletsel, doorligwonden, bloedproppen, urineweginfecties: gemiddeld +41% voor elk alternatief minder

- *Alle NHS-ziekenhuizen met acute zorg*
- *Vaste prijzen, onderscheid op kwaliteit*
- *Aantal alternatieven voor patiënt in werkgebied (vakgroep-niveau)*

R. Whitehouse en P. Schiraldi
CMA Working Paper (2019)

Onderzoek ziekenhuizen in Engeland (II)

Effect van één alternatief minder is sterker als er minder alternatieven zijn

*Afname in aantal
ziekenhuizen*

**Als de overheid uw
kaarten bepaalt, kunt u
kwartetten zonder
mededingingstoezicht**

Mw-toezicht bepaald door vrijheid om te ondernemen

- Geen aan/uit-knopje voor de wetgever
- 'Minder marktwerking' ontstaat (alleen) door meer regulering
- Kern: prijzen en volumes bepaald door overheid

Cf. onderwijs

Arbeidsmarkt in de Zorg

Goed mogelijk

- Uitwisselingsplatform loondienst-medewerkers
- Gezamenlijk matching-bureau inhuur zzp-ers
- ...

Harde grenzen

- Collectieve boycot zzp-ers
- Collectief vastleggen inhuurtarief
- *Non poaching*-afspraken
- ❖ Toezicht beschermt zorgwerker tegen schade marktmacht
- ❖ Beperking inhuur desgewenst aan wetgever

Cf. postsector, onderwijs

**Hoe houden/maken we
werken in gezondheids-
zorg aantrekkelijk
voor iedereen?**

Arbeidsmarkt is breder dan zorg ...

Gevaar: zorgtransitie speelbal van arbeidsmarkttransitie

- Werkzekerheid als gegeven
- Betekenisvol werk ook buiten zorgsector

Werkplezier & Voldoening

Organisatie Zorgwerk

Maatschappelijke opgave

Grote Veranderopgave & Waardevol Perspectief

Van

Gefragmenteerd
Financieren van
Zorgproductie obv
Kwaliteit vanuit
Specialist

Naar

Samenhangend
Investeren in
Gezondheid obv
Waarde vanuit
Burger

Bouwen op

- Groeiende bestuurlijke moed
- Niet aflatende motivatie zorgwerkers